

H. "A GRAMMAR OF MODERN LATVIAN"

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: ĻOTI LIELA

PAMATDOMA

1. Baltu valodas ir starp vecākām Indo-eiropiešu grupā, un tām ir liela nozīme lingvistikas vēsturē. Līdz šim, zināšanas par baltu valodām bijušas grūti pieejamas sveštautietiešu lingvistiem. Šī grāmata, rakstīta starptautiskā valodā, noderētu filologiem, kas meklē zināšanas par latviešu valodu.
2. Latviešiem trimdā trūkst standarta references gramatikas. Šī grāmata nav domāta galvenokārt kā references grāmata, tomēr tā ir pietiekami sīki izstrādāta un sistemātiska, lai kalpotu šai vajadzībai. Tā ir arī plašāka nekā citas gramatikas, kas izdotas ārpus Latvijas.
3. Pieaugot jaukto laulību skaitam, bērni bieži vien vairs mājās nemācās latviski runāt. Tādēļ jādomā par to, kā mācīt latviešu valodu angļiski runājošiem cilvēkiem, un jāizdod attiecīga mācību grāmata.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Sastādīt pilnīgu latviešu valodas kursu angļu valodā, kas noderētu gan sveštautietiem, gan jaunākiem latviešiem, kam valodas prasme ir trūcīga. Šai grāmatā ietilps arī references elementi.

PROJEKTA SATURS

Ap 800 lappuses:

1. Latviešu valodas fonētikas apskats
 2. Pilnīgs morfoloģisks apraksts
 3. Sintakses un struktūras apraksts
 4. Plaša leksika: apm. 5,000 vārdu
 5. Ļoti daudz vingrinājumu, un prāvs skaits izvilkumu no latviešu literatūras.
- Grāmata izskaidrota ļoti īsās nodaļās; katra nodaļa apskata minimālo likumu skaitu. Būs apmēram 250 nodaļu, salīdzinājumā ar 20-40 citās grāmatās. Šī pieeja atvieglinās grāmatas lietošanu, kurpretī agrāk izdotās grūti lietojamas kā mācību līdzekļi, jo tās savieno garas lekcijas ar ļoti maz vingrinājumiem.

- Grāmatas saturs ticis pārbaudīts ar atsevišķām studentu grupām, un mainīts saskaņā ar to sekmēm.
- Šī ir jauna veida pieeja gramatikai, tādēļ grāmata būs vērtīgs devums latviešu lingvistikai.

DARBA VEICĒJI

Dr. Trevor Fennell - franču valodas un vispārējās lingvistikas profesors Flindersa universitātē Austrālijā; vada kursus arī latviešu valodā kopš 1968. gada. Atbildīgs galvenokārt par gramatikas aprakstiem un grāmatas iekārtojumu.

Henriks Gelsens, MA - bibliotekārs Adelaides universitātē, un vācu literatūras specialists; atbildīgs galvenokārt par vingrinājumiem un tulkojumiem.

T. Fennell - Publikācijas par latviešu valodu:

"Latviešu gramatika un cittautu skolnieks: tradicionālā apraksta piemērotība" : Archīvs VIII (1968) 113-126.

"A Phonological Derivation of the forms of Definite Adjectives, Reflexive Nouns and Reflexive Verbs in Latvian" : Linguistics 69, (May 1971) 24-32.

"Open and Closed e in Latvian: a synchronic approach" : Donum Balticum, ed. V. Rūke-Draviņa (Stokholma, 1970) 119-123.

un citi.

Adrese: Dr. Trevor G. Fennell, Flinders University of South Australia, Bedford Park, S. Australia 5042

SAIMNIECĪBA

Parakstīts kontrakts grāmatas izdošanai ar starptautiski pazīstamo Mouton izdevēju Hāgā - sērijā "Slavistic Printings & Reprintings" - kam jāmaksā \$6,000 subsīdija. Šo summu uzņēmies savākt ALA; līdz šim dotas sekojošās garantijas: Latv. Apv. Austrālijā un Jaunzelandē - \$1,000; Pasaules Brīv. Latv. Apv. - \$500; Flindersa universitāte - \$500; Ziemeļamerikas Latv. Kultūras Fonds - \$1,000.

No LF prasa \$1,000 kā neatmaksājamu piešķirumu.

I. LATVIEŠU TRIMDAS IZDEVUMU BIBLIOGRAFIJA 1961 - 1970

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LOTI LIELA

PAMATDOMA

Līdz šim iznākušie bibliografijas 2 sējumi apraksta visus trimdas izdevumus līdz 1960.g. beigām. Tāpēc būtu vēlams darbu novest līdz 1970.g. beigām.

Visi līdzšinējie darbi šinī nozarē aizstāti ar jau iznākušajiem sējumiem. Par laiku pēc 1961.g. ir tikai izdoti grāmatu tirgotāju katalogi, kas, kā zināms, nav uzskatāmi par bibliografiju.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Lietojot LTIB, ikvienam ir iespēja pārredzēt, ko kāds autors trimdā laidis klajā; kur kas izdots; kas ir izdevēji iestādes vai organizācijas, kas to izdevušas; kas ir kāda darba autors, ja zināms tikai nosaukums; kas ir rakstīts par kādu priekšmetu, u.t.t.
- Izdot bibliografiju par 1961 - 1970.g.

SATURS

Grāmata ar apm. 400 lappusēm. Aprakstīs ap 2500 izdevumus (LTIB 1940 - 1960 aprakstīja 4200 izdevumus). Ziņas jau gandrīz visas savāktas un apstrādātas, bet nepieciešams aprakstus vēlreiz pārbaudīt un papildināt.

DARBA VEICĒJI

- Galvenais darba darītājs ir B. Jēgers. Galvenās palīdzes ir Lilija Dunsdorfa un M. Rozentāle. Par darba galīgo noveidojumu atbildīgs B. Jēgers.
- Darba veicējiem ir ilga pieredze, jo visi ir bibliotekāri. B. Jēgers un M. Rozentāle ieguvuši MSLS ASV, bet L. Dunsdorfa ir bibliotekāre jau kopš Latvijas laikiem un tagad vada pasaules lielāko latviešu grāmatu krātuvi - Melburnas latviešu biedrības bibliotēku.

Adrese: B. Jēgers, 216 Evans Ave., DeKalb, Ill. USA 60115

SAIMNIECĪBA

- Visi strādā bez atlīdzības jau kopš apm. 1956.g. Pa visiem šiem gadiem ir saņemts tikai kāds samērā neliels atbalsts pasta un citiem izdevumiem (\$300).
- Tā kā bibliografiju atbalsta Amerikas latviešu apvienība un Latviešu nacionālais fonds Skandināvijā, iegādādamies jau iznākušo sējumu lielāku eksemplāru skaitu, tad no Latviešu Fonda tiek lūgta tikai daļa.

Ja Latviešu Fonds nevar piešķirt neatmaksājamu pabalstu LTIB izdošanai, tad apgāds Daugava ir ar mieru dot pretī attiecīgu eksemplāru skaitu piešķirtās summas apmērā, pie kam atlaide ir 20%, ja pērk vairāk par 5 eks.

Ja Latviešu Fonds piešķirtu \$1,000, tad par to varētu saņemt pretī attiecīgu eksemplāru skaitu, kas mainīsies atkarā no tā, cik attiecīgais sējums maksās. Ja maksa būtu tirgū \$25., tad LF par savu piešķirumu saņemtu 50 eks. (\$1,250. un atlaide \$250) u.t.t.

- Piešķirumu var sadalīt - pusi šogad un pusi nākamo gadu.

J. GAREZERA BIBLIOTĒKA - LASĪTAVA

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: VIDUVEJA

PAMATDOMA

Garezera latviešu vidusskolas bibliotēka ir unikāls latvisks iestādījums nevien Savienotās valstīs, bet attiecībā arī uz citiem kontinentiem.

Jauniešiem trimdā, vecumā no 12-18 gadiem, nevarēs ieaudzināt latvisku garu un cieņu pret latviešu rakstniecību ne arī interesi lasīt latviešu grāmatas, ja pamatosies vienīgi uz dažām mācīgrāmatām un rotatora tehnika pavairotiem lekciju konspektiem.

Garezera vidusskolas audzēkņi visi nāk no Savienoto valstu un Kanādas regulārajām anglosakšu vidusskolām, kurām ir lielas un kārtīgi nostādītas bibliotēkas; šinīs zemēs vidusskolu nemaz neatzīst, ja tai nav piemērotas bibliotēkas un pastāvīgu, profesionālu bibliotēkāru, kam ir mastera grāds bibliotēkaru zinātnē.

PROJEKTA MĒRĶIS

- No nedaudz grāmatām vidusskolas sākumā, bibliotēka pēdējos gados, sevišķi ar Vasaras skolu fonda gādību un tautiešu atbalstu, izveidojusies tik plaša, ka tā sekmīgai darbībai ir ļoti nepieciešami to pārcelt uz citām telpām un to pārveidot par bibliotēku-lasītavu.

DARBĪBA

Bibliotēka-lasītava būs jaunās vidusskolas ēkas austrumspārna pirmā stāvā. Šis spārns jau pabeigts, un Garezers jau šai rudenī sāk celt rietumu spārnu, lai nākamajā vasarā būtu lietojama jau visa ēka.

Garezers cer bibliotēku iekārtot līdz 1974.g. vasaras vidusskolas sākumam.

DARBA VEICĒJI

- Arch. G. Birkerts un G. Ejups - vidusskolas plāni.
- A. Avens - bibliotēkas-lasītavas plāns un izmaksas aprēķins.
- Bibliotēkārs A. Baumanis - bibliotēkas apraksts.
- Vispārējā atbildība - Garezera padome.

Adrese: N. Riekstipš, 5169 Amarillo St., Kalamazoo, Mich. 49004

SAIMNIECĪBA

Pārskats par Garezera bibliotēkas-lasītavas iekārtas izmaksu

Nr.	Priekšmets	Cena dolāros
1.	Bibliotēkāra rakstāmgalds un krēsls	200.-
2.	4 lasāmgaldi	240.-
3.	26 krēsli	260.-
4.	6 grāmatu plaukti 8" x 30"	360.-
5.	15 " " 6" x 30"	800.-
6.	4 " " 18" x 24"	300.-
7.	Žurnālu un periodisko izdevumu plaukts	140.-
8.	2 skapji grāmatu, žurnālu un laikrakstu uzglabāšanai	240.-
9.	Bibliotēkas kartotēkas iekārtošana	150.-
10.	Sienas pulkstenis, ziņojuma dēlis, kāpnes	100.-
11.	Bibliotēkai nepieciešamo grāmatu iegāde, esošo grāmatu iesiešana un salabošana	2,790.-
12.	Bibliotēkas un lasītavas telpas uzbūve - griesti, apgaismojums, grīdas segums	400.-
Kopējā izmaksa		510.-
		3,900.-

No LF prasa \$3,900 kā neatmaksājamu piešķirumu.

K. MANAM PRIEKAM: Darbiņu un mīklu grāmata maziem bērniem

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LOTI LIELA

PAMATDOMA

- a) Latviešu bērniem vispār nav diezgan latviešu grāmatu. Mazputniņš palaikam aizpilda krietni pāri par pusi (1971. gadā - visu!) ik gada bērnu lasāmvielas lappušu. Bērnu grāmatas no Latvijas palīdz. Bet no turienes nenāk šāda veida mīklu un darbiņu grāmatas, un Mazputniņš šai vietai nav pārāk daudz telpas.
- b) Paredzētā darbiņu grāmata atšķiras no krāsojamām grāmatām ar to, ka tajā ir mīklas, uzdevumi, u.c. darbiņi, un tā arī lietojama kā krāsojamā grāmata.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Grāmata balstās gandrīz tikai uz latviešu folkloras materiāliem. Tāpēc iespējams panākt divas lietas: sagādāt bērniem nepieciešamu vielu nodarbībām, reizē iepazīstinot tos ar latviešu tautas dziesmām, sakāmvārdiem un mīklām.

SATURS

Grāmata paredzēta apm. 40 lappušu bieza, iespiesta uz iespējami lēta papīra - kā līdzīgas amerikāņu grāmatas. Grāmatas sagatavošana - atkarībā no gada laika - prasīs trīs līdz sešus mēnešus.

DARBA VEICĒJA

Līga Streips - viņas ideja, folkloras izlase, teksti un zīmējumi. Bērnu žurnāla Mazputniņš redaktore kopš 1959. gada; liels skaits zīmējumu, mīklu, uzdevumu, rakstu un pasaku Mazputniņā; ilustrējusi grāmatu Burti, burti, kas tie burti? Čikagas mākslas institūta studente.

Adrese: 7012 Church St., Morton Grove, Ill. USA 60053